



LANDSCHAPSBEHEER MET SCHAPEN

SCHAPEN, DAT ZIJN SCHOTLAND, WOL, MELK EN EVENTUEEL MUNTSAUS. MAAR VOOR LANDBOUWWETENSCHAPPERS ZIJN HET OOK IDEALE BEESTEN OM AAN LANDSCHAPSBEHEER TE DOEN, VERTELT ONS BERT DRIESSEN, DOCENT INDUSTRIËLE EN BIOWETENSCHAPPEN (ANIMAL LIFE). SAMEN MET EEN PAAR STUDENTEN EN COLLEGA'S SCHREEF HIJ ER ZELFS EEN BOEK OVER: *OP WEG NAAR LANDSCHAPSBEHEER MET SCHAPEN*.

Voor zijn onderzoek werkt onze *K.H.Kempen*-collega met lovenaarschappen op de proefhoeve – het *Zoötechnische Centrum* - van de *K.U.Leuven* in Lovenjoel. Hij stelde er vast dat de dieren niet alleen het gras mooi kort grazen. Je kunt ze ook netels en distels leren eten. En tegelijk dragen ze ook nog zaden mee in hun vacht, wat dan weer de biodiversiteit bevordert.

Idyllisch

Buitenstaanders vallen ongetwijfeld voor het pastorale beeld van de herder met zijn kudde schapen, maar enige nuchterheid is toch op zijn plaats, volgens Bert Driessen. Want ook bij minder weer zit die buiten en hij moet de dieren ook geregeld sturen met honden of eventueel een paard of quad. Bovendien is er een hele papierwinkel in te vullen. Want elke beweging van de kudde moet worden geregistreerd. En rijk wordt hij van schapen hoeden ook niet meteen met de minimale beheersvergoeding. De meeste instanties willen de schapen namelijk wel gratis op hun gronden laten grazen, maar vergeten de tijd die je erin steekt, de tractor en de stal.

Economisch

Vlaanderen telt vandaag een goede twintig professionele schapenhouders in begrazingspro-

jecten. Zij werken 70 tot 80 uur per week voor een brutoloon van 30 000 euro per jaar. En dat terwijl hun kosten gemiddeld 20 000 euro per jaar bedragen. Dan moet je toch al een beheersvergoeding van minimaal 50 000 euro krijgen, rekent Bert Driessen ons voor. Dat is wat nog altijd goedkoper dan machinaal maaien en afvoeren. Bovendien mag je niet vergeten dat een oud begrazingsschaap nagenoeg geen slachtwaarde meer heeft. Schapen die op mijnterrijs gegraasd hebben, zitten zelfs vol dioxines en worden bij *Rendac* verbrand. Een eerlijke beheersvergoeding is dus echt noodzakelijk.

Ecologisch en toeristisch

Maar hoe kun je nu het graasgedrag van de schapen sturen? Een aantal factoren daarin zijn van belang, maar naast terreinervaring wegen vooral de volgende factoren door. Als je de lammetjes mee met de ooien de heide op stuurt, beginnen ook zij de heide af te grazen. Daarnaast kun je de dieren ook met hun conditie sturen. Schapen in goede conditie doen zich het liefst tegoed aan grassen. Ze eten heel selectief. Is hun conditie wat minder, dan zullen ze ook minderwaardig voedsel als netels en distels eten om hun conditie weer op te krikken. Maar schapen zorgen ten slotte niet alleen voor meer variatie in de vegetatie, ze trekken ook volk aan. En dus gaan sommige schapenhouders wolscheerfeesten of lammetjesdagen organiseren en heb je schaaptoeristen die 's avonds komen kijken als de schapen worden binnengedreven.

■ Willem Mees